

СЕКЦІЯ 2

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

УДК 330.3

Багорова І.В.
професор кафедри маркетингу
Національного гірничого університету

Черевко О.Л.
асистент кафедри економіки підприємств
Дніпропетровської державної фінансової академії

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ЯК ОСНОВА РЕАЛІЗАЦІЇ МОДЕЛІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Стаття присвячена аналізу можливостей імплементації моделі сталого розвитку в рамках національної економіки. Досягнення цієї мети є можливим лише за умов переходу господарства країни до інноваційного типу розвитку. При цьому інноваційний розвиток підприємства являє собою перехід системи до якісно нового рівня функціонування, визначається групами чинників і є можливим при наявності певного рівня інноваційної спроможності.

Ключові слова: сталий розвиток, модель сталого розвитку, модель інноваційного розвитку, інноваційний потенціал, чинники інноваційного розвитку, інноваційна спроможність.

Багорова І.В., Черевко О.Л. ИННОВАЦИОННОЕ РАЗВИТИЕ КАК ОСНОВА РЕАЛИЗАЦИИ МОДЕЛИ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ

Статья посвящена анализу возможностей имплементации модели устойчивого развития в рамках национальной экономики. Достижение этой цели возможно лишь при условии перехода хозяйства страны к инновационному типу развития. При этом инновационное развитие предприятия представляет собой переход системы на качественно новый уровень функционирования, определяется группами факторов и возможно при наличии определенного уровня инновационной способности.

Ключевые слова: устойчивое развитие, модель устойчивого развития, модель инновационного развития, инновационный потенциал, факторы инновационного развития, инновационная способность.

Bagrova I.V., Cherevko O.L. INNOVATIVE DEVELOPMENT AS THE BASIS FOR THE IMPLEMENTATION OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT MODEL OF THE NATIONAL ECONOMY

This article analyzes the possibilities of implementing a model of sustainable development of the national economy. To achieve the objective the national economy should move to an innovative type of development. The innovative development of the enterprise is the transition of the system to a new level of performance, defined groups of factors and possibly in the presence of a certain level of innovation capacity.

Keywords: model of sustainable development, model of innovative development, innovative development, innovation potential.

Постановка проблеми. Сталий розвиток – модель розвитку економічних систем, запропонована ще у 70-ті роки ХХ століття. В основі моделі лежить принцип перерозподілу ресурсного потенціалу світового господарства для забезпечення потреб як теперішніх, так і майбутніх поколінь. Економічний розвиток має бути контрольованим й максимізація задоволення сучасних потреб суспільства не повинна ставити під загрозу існування майбутніх поколінь. Досягнення такої рівноваги можливо за умов запровадження інновацій у всі сфери виробництва. Інновація стає життєво необхідною як для сучасних поколінь, так і для поколінь майбутнього. Таким чином, неможливим є досягнення гуманних цілей сталого розвитку без запровадження інноваційної моделі, в основі якої лежить процес постійного інноваційного розвитку підприємств, як складових загальної макроекономічної системи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Можливості імплементації моделі сталого розвитку національної економіки присвячені праці багатьох українських вчених, зокрема А.І. Брижань, С. Ілляшенко, І. Федулової, О.В. Князя, Ю.Г. Левченко, А.І. Козлової та інших. У своїх наукових доробках вони розкривають характеристики сталого розвитку, надають визначення категорії інноваційного розвитку як

базису реалізації моделі сталого розвитку національної економіки.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Проте реалії сьогодення – загострення кризових явищ в економіці України та необхідність переходу до моделі сталого розвитку – вимагають від вітчизняних економістів ґрунтовних досліджень у цій галузі. Досі не існує єдиною думки щодо поняття інноваційного розвитку, системи чинників та параметрів оцінки його ефективності. Саме тому актуальною є проблема аналізу інноваційного розвитку та системи імперативів його запровадження на теренах національної економічної системи.

Формулювання цілей статті. Головними завданнями статті є: визначення сутності сталого розвитку в рамках загальної моделі, виявлення зв'язку моделей сталого розвитку та інноваційного розвитку, визначення поняття інноваційного розвитку та системи чинників, що утворюють потенцію (спроможність) системи до інноваційного розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Новий курс реформ, що Україна взяла в 2014 році зумовлений впливом факторів як зовнішнього, так і внутрішнього середовища. Виокремлення примату геополітичного фактору не є вірним. Провідним чинником змін є перехід світового господарства і його провід-

них економічних систем до моделі сталого розвитку, заснованої на інноваціях.

Сьогодні перед людством стоять надзвичайно гостро проблеми забезпечення потреб сучасних поколінь без шкоди майбутнім поколінням. Цю суперечність теперішнього етапу розвитку суспільства і майбутнього можливо вирішити тільки інноваційним шляхом.

За Й. Шумпетером, для створення інновації (інноваційного продукту) необхідним є перекомбінування ресурсів. В умовах сьогодення перекомбінування здійснюється в часі: на рівні перерозподілу ресурсів світового господарства між сучасними і майбутніми поколіннями. Тож, інновація для нашого суспільства – це джерело самозбереження, основа для забезпечення сталого розвитку.

Вихідними умовами сталого розвитку можна визнати забезпечення: економічного розвитку, що підтримується на основі радикально-модифікованої ринкової системи; природно-екологічної стійкості на базі теорії біотичної регуляції навколишнього середовища; тісної міжнародної співпраці та кооперації для досягнення цілей стійкого розвитку; стійкого соціального розвитку на основі принципу справедливості; екологізації суспільної свідомості, що ґрунтується на використанні системи освіти та засобів масової інформації [2, с. 9].

Хотілось би зазначити, що курс на сталий розвиток не є новим для України, що підтверджується низкою програм, прийнятих до 2014 року. Сьогодні Україна крокує до сталого розвитку в рамках нової стратегії «Стратегії сталого розвитку «Україна-2020» [1], провідною метою якої є досягнення європейських стандартів життя шляхом реалізації моделі сталого розвитку. Задля реалізації мети стратегії пропонується запровадження таких векторів (напрямів):

- вектор розвитку – забезпечення сталого розвитку держави, шляхом проведення структурних реформ та, як наслідок, підвищення стандартів життя. (Україна має стати державою з сильною економікою та з передовими інноваціями);
- вектор гордості – забезпечення взаємної поваги та толерантності в суспільстві, гордості за власну державу, її історію, культуру, науку, спорт;
- вектор відповідальності – забезпечення гарантій, що кожен громадянин матиме доступ до високоякісної освіти, системи охорони здоров'я та інших послуг в державному та приватному секторах;
- вектор безпеки – забезпечення гарантій безпеки держави, бізнесу та громадян, захищеності інвестицій і приватної власності.

Стратегія передбачає в рамках названих чотирьох векторів руху реалізацію 62 реформ та програм розвитку держави (в тому числі реформи та прийняття нової нормативно-правової бази в галузі освіти та інноваційної діяльності) [1].

Перехід до сталого розвитку можливий лише за умов запровадження інноваційної моделі розвитку національної економіки на всіх рівнях її функціонування: від рівня підприємств, регіонального рівня і до рівня держави.

Сьогодні інноваційна модель розвитку виступає інструментом забезпечення структурних зрушень в економічному процесі країни та підвищення її технологічного рівня. Її реалізація передбачає науково-дослідницьке забезпечення довгострокових програм розвитку, створення механізму фінансування нововведень, реалізацію концепцій маркетингу в підрозділах інноваційної організації, здійснення інноваційних програм, створення прогресивної системи

інформаційного забезпечення, вирішення стратегічних і соціальних суспільних проблем [7].

Протягом усього періоду незалежності Україна прагнула до переходу на інноваційну модель розвитку. Нині сформовано відповідний нормативно-правовий базис інноваційної моделі розвитку національної економіки (таблиця 1).

Таблиця 1
Нормативно-правова база реалізації інноваційної моделі розвитку [3]

Нормативно-правова база інноваційної моделі розвитку економіки України
«Стратегія сталого розвитку «Україна-2020»
Національна стратегія розвитку сфери інтелектуальної власності в Україні на період до 2020 року
Концепція «Загальнодержавної цільової економічної програми розвитку промисловості на період до 2020 року»
ЗУ «Про спеціальний режим інвестиційної та інноваційної діяльності технологічних парків»
ЗУ «Про інвестиційну діяльність»
ЗУ «Про інноваційну діяльність»
ЗУ «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні»
Про Програму діяльності Кабінету Міністрів України. Постанова, програма від 11.12.2014 № 26-viii
ЗУ «Про наукову і науково-технічну діяльність»
ЗУ «Про вищу освіту Верховна Рада України» (від 01.07.2014 № 1556-VII)

Запровадження інноваційної моделі розвитку як базису забезпечення сталого розвитку національної економіки вимагає перехід підприємств на інноваційний тип розвитку та інтенсифікації інноваційних процесів й підвищення їх ефективності.

Сьогодні вітчизняні підприємства функціонують в умовах негативного впливу зовнішніх та внутрішніх чинників. Ці явища значно впливають на сприйнятливість підприємств до вимог ринку, пов'язаних з інноваційним розвитком суб'єктів господарювання, а, отже, вплив відбувається і на стійке положення, конкурентоспроможність [13].

Хотілося б відзначити, що кількість інноваційно активних підприємств у період 2005–2012 рр. мала тенденцію до збільшення. Показовою при цьому є динаміка кількості освоєних у виробництво нових продуктів (рис. 1). Проте така інноваційна активність вітчизняних підприємств не є достатньою та ситуаційно обґрунтованою. На сучасному етапі розвитку ринкових відносин виникає необхідність використовувати нові підходи до формування стійкого інноваційного розвитку підприємств.

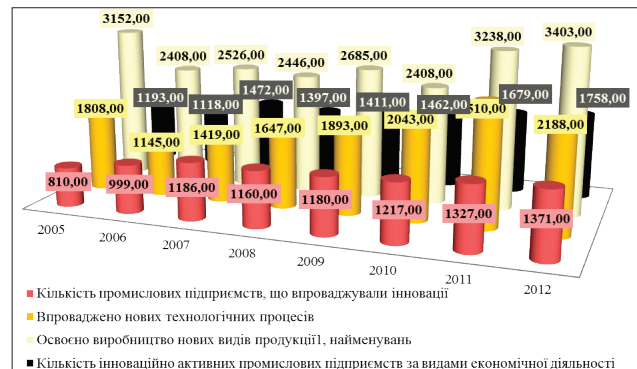

Рис. 1. Аналіз впровадження інновацій на підприємствах України 2005–2012 рр.

Джерело: розроблено авторами на основі [4]

Сьогодні підприємства України можуть обирати серед трьох варіантів розвитку. Екстенсивний розвиток – пов'язаний із збільшенням обсягів виробництва та збуту продукції, здійснюється в умовах ненасиченого ринку, коли відсутня гостра конкуренція, відносно стабільна середу господарювання. Цей шлях передбачає зростання витрат ресурсів [13]. Такий тип розвитку є неприйнятним в рамках моделі сталого розвитку національної економіки, призводить до нераціонального використання її ресурсного потенціалу.

Інтенсивний розвиток – передбачає оптимізацію процесу виробництва за рахунок використання досягнень науки і техніки, що надає можливість зниження собівартості виробництва, підвищення якості, отже, підвищення конкурентоспроможності продукції. Такий тип розвитку веде до раціонального використання ресурсного потенціалу, проте не здатен оптимально задовольнити запити суспільства й забезпечити його розвиток.

Інноваційний розвиток – пов'язаний з безперервним оновленням асортименту продукції і технологій її виробництва, удосконаленням системи управління виробництвом і збутом. Інноваційний тип розвитку базується на розвитку підприємницької ініціативи у сфері ринкової, науково-технічної та організаційно-економічної діяльності. Його передумовами є сучасний етап науково-технічної революції і глобалізація економіки, різко загострилася конкуренція між фірмами різної національної приналежності. Тому сьогодні провідні фірми стали зосереджувати свою діяльність не на збуті того, що освоєно виробництвом, а на пропозиції продукції, яка відповідає перевагам споживачів, а також на створенні нових продуктів

і активному формуванні потреби в них. За своїм змістом інноваційний тип розвитку є модифікацією інтенсивного розвитку, оскільки обидва вони спираються на якісне вдосконалення факторів виробництва. Однак, на відміну від останнього, інноваційний тип чітко зорієнтований на мінливі запити споживачів та їх активне формування шляхом постійного вдосконалення наявних і створення нових продуктів на основі досягнень НТП [12]. Головною метою інноваційного розвитку є забезпечення реалізації моделі сталого розвитку, в рамках якої можливим є досягнення гармонійного розвитку сучасних і майбутніх суспільних систем з відповідним рівнем задоволення потреб без надмірного перевантаження екосистем з потенціалами до їх відновлення в майбутньому.

На рівні господарюючої системи інноваційний розвиток являє собою економічний процес, що призводить до створення кращих за своїми властивостями товарів (продукції, послуг) і технологій шляхом практичного використання результатів інтелектуальної діяльності (нововведень). Інноваційний розвиток характеризується безупинним поновленням асортименту продукції, впровадженням нових технологій, постійним удосконаленням системи виробництва і збуту відповідно до змін зовнішніх умов господарювання [8].

Перехід підприємства до інноваційного типу розвитку детермінований впливом низки чинників. Авторами розроблено перелік чинників, які визначають рівень інноваційного розвитку підприємства. Проведено групування чинників за 4 групами: Група 1 «ТЕНДЕНЦІЇ», Група 2 «ІНСТИТУЦІЇ», Група 3 «ІННОВАЦІЇ», Група 4 «СОЦІУМ-ПРИРОДА» (таблиця 2).

Таблиця 2

Чинники інноваційного розвитку підприємства

Групування чинників за трьома провідними групами	Чинник інноваційного розвитку	Характер впливу чиннику	Роль чинника в інноваційному розвитку
Група 1 «ТЕНДЕНЦІЇ»	Інтеграційні (глобалізаційні)	- здійснюють вплив через прискорення процесів вертикальної та горизонтальної інтеграції, глобалізації.	Виступають драйверами інноваційного розвитку
	Ринкові (конкурентні)	- здійснюють вплив через загострення конкуренції на старих ринках, продукують необхідність створення нових ринків у відповідності до запитів суспільства.	
	Науково-технологічні	- створюють підґрунтя для нових шляхів задоволення потреб суспільства	
Група 2 «ІНСТИТУЦІЇ»	Законодавчі (політико-правові)	- формують правову основу інноваційного розвитку підприємств в Україні на основі системи законних та підзаконних актів;	Створюють організаційно-економічні та правові умови інноваційного розвитку
	Організаційно-управлінські	- здійснюють вплив через інституційно-управлінські та інституційно-організаційні зміни в інноваційній сфері;	
	Фінансово-економічні (економічні)	- визначають особливості здійснення інноваційної діяльності підприємств з позицій грошово-кредитних, бюджетно-податкових, амортизаційних важелів інноваційного розвитку;	
Група 3 «ІННОВАЦІЇ»	Інтелектуально-гуманітарні (культурні)	- впливають на інноваційний розвиток через ступінь освіченості населення, рівень знань і науки в країні;	Створюють інтелектуальний базис, інформаційний трансфер та інноваційний продукт (техніку, технологію) як основу інноваційного розвитку
	Інформаційні (ІКТ-розвиток)	- визначають особливості інноваційного розвитку підприємств на основі використання інформаційних ресурсів;	
	Техніко-технологічні (технологічні)	- здійснюють вплив на технічні та технологічні боки інноваційної діяльності промислових підприємств;	
Група 4 «СОЦІУМ-ПРИРОДА»	Соціальні (соціально-психологічні)	- відділяють вплив соціальних наслідків інноваційного розвитку від впливу багатьох інших факторів;	Сприяють, вмотивовують, слугують драйвером інноваційного розвитку
	Екологічні	- визначають вплив нових технологій, нових матеріалів, нових видів енергії на довкілля в процесі інноваційної діяльності підприємств	

Складено автором з використанням [14]

Група 1 – «ТЕНДЕНЦІЇ» – представлена такими чинниками, як: розвиток процесу глобалізації світового господарства; інтенсифікація процесів вертикальної та горизонтальної інтеграції в рамках світового господарства зростання конкуренції на зовнішніх та внутрішніх ринках; формування сіткових структур; розвиток кооперації в інноваційній сфері; етап науково-технічної революції; домінування технологічного укладу у світовому господарстві тощо.

Група 2 – «ІНСТИТУЦІЇ» – представлена такими чинниками, як: модель національної інноваційної системи; розвиток інфраструктури; законодавство в галузі інновацій; фінансово-економічне забезпечення інноваційної діяльності; організаційна структура управління інноваційною діяльністю на макро- та мікрорівнях; рівень розвитку підприємницького середовища; запровадження управлінських інновацій тощо.

Група 3 – «ІННОВАЦІЇ» – представлена такими чинниками, як: розвиток науки і техніки в країні, домінування певного технологічного укладу; рівень організації системи освіти в країні; рівень організації системи генерування знань (R&D/НДДКР); скорочення життєвого циклу продукції; наявність та динаміка наукових кадрів; розвиток інформаційно-комунікаційних технологій.

Група 3 – «СОЦІУМ-ПРИРОДА» – представлена такими чинниками, як: зростання вимог споживачів до продуктів; зростання попиту на інноваційну продукцію; загострення екологічних проблем; необхідність забезпечення соціального розвитку; вплив інноваційної діяльності підприємства на екологію.

Залежно від ступеня впливу груп чинників та на основі способу організації інноваційного процесу на підприємстві можна виділити такі три моделі інноваційного розвитку:

1. Інноваційний розвиток на основі внутрішньої організації, коли інновація створюється і освоюється всередині підприємства його спеціалізованими підрозділами на базі планування та моніторингу їх взаємодії з інноваційного проекту.

2. Інноваційний розвиток на основі зовнішньої організації за допомогою контрактів, коли замовлення на створення і (або) освоєння інновації розміщується між сторонніми організаціями.

3. Інноваційний розвиток на основі зовнішньої організації за допомогою венчурів, коли підприємство для реалізації інноваційного проекту засновує дочірні венчурні фірми, які залучають додаткові сторонні кошти [5].

Залежно від того, яку модель інноваційного розвитку обирає підприємство, можливість її реалізації залежить від його інноваційної спроможності – потенції. Задля досягнення стійкого інноваційного розвитку підприємствам необхідно передбачити наявність потенціалу для можливого зростання та подальшого розвитку. Наявність відповідного потенціалу розвитку визначає інноваційну спроможність підприємства. Таким чином, «інноваційна спроможність підприємства – це здатність підприємства розробляти та впроваджувати інновації відповідно до змін внутрішнього та зовнішнього середовища» [11, с. 216]. Інноваційна спроможність підприємства являє собою стан наявної ресурсної бази, що обумовлює можливість її ефективного (по відношенню до окремого інноваційного проекту) використання на підставі сталих гнучких зв'язків між усіма її складовими, що сформовані в системі менеджменту та спрямовані на управління всіма ресурсними підсистемами та їхніми елементами щодо ведення інноваційної діяльності з ураху-

ванням обмежень щодо підвищення (або збереження) припустимого для підприємства рівня економічної безпеки [9].

У деяких вітчизняних дослідженнях простежується ототожнення поняття інноваційної спроможності підприємства та її складових і поняття інноваційного потенціалу. На думку авторів, необхідним є виокремлення дефініцій як інноваційної спроможності, так і інноваційного потенціалу в рамках теорії інноваційного розвитку.

Інноваційний потенціал є сукупністю необхідних ресурсів для інноваційної діяльності і, власне, створює спроможність до інноваційного розвитку підприємства. У структурі інноваційного потенціалу підприємства виокремлюють такі елементи, що формують його структуру: управлінський блок; ресурсний блок; організаційний блок; функціональний блок (оператор перетворення ресурсів і управління в продукти та послуги в процесі трудової діяльності працівників підприємства). У структурі інноваційного потенціалу виділяють можливості, які має підприємство для здійснення інноваційної діяльності та систему зовнішніх чинників інноваційного потенціалу (умови, які підприємці, як правило, не в змозі змінити, але повинні їх прогнозувати та враховувати) [10].

Таким чином, інноваційний розвиток підприємства являє собою перехід системи до якісно нового рівня функціонування і є можливим при наявності певного рівня інноваційної спроможності. Інноваційний розвиток підприємства має як кількісні та і якісні параметри оцінки. Ефективність та рівень інноваційного розвитку на рівні підприємства визначаються у кількості виробленої інноваційної продукції (послуг) за окремий період та сумарному ефекті від її реалізації. Інтегральна методика визначення ефективності інноваційного розвитку підприємства представлена в дослідженнях О.В. Князя і включає п'ять етапів [6]:

- перший етап: дослідження кількості інновацій, реалізованих підприємством у статичі і динаміці із врахуванням їх характеру;

- другий етап: аналіз рівня економічної ефективності реалізації підприємством інновацій;

- третій етап: розрахунок узагальнюючого показника кількості та рівня економічної ефективності реалізації підприємством інновацій;

- четвертий етап: аналіз інноваційного потенціалу підприємства;

- п'ятий етап передбачає аналіз готовності працівників підприємства до інноваційних змін.

Ефективність інноваційного розвитку на рівні суспільства визначається в спроможності підприємств задовольнити його потреби в інноваційних продуктах та послугах; поліпшенні життя суспільства шляхом більш ефективного використання ресурсів. Інноваційний розвиток підприємств як процес та його результативність є запорукою реалізації інноваційної моделі розвитку в рамках моделі загальної моделі сталого розвитку національної економічної системи.

Висновки. Курс на перехід до моделі сталого розвитку національної економіки обумовлений загальносвітовими тенденціями. Модель сталого розвитку національної економіки передбачає економічне зростання і, як наслідок досягнення вищих стандартів життя сучасних поколінь українців без шкоди майбутнім поколінням.

Досягнення мети сталого розвитку можливо лише на основі запровадження моделі інноваційного роз-

витку як базисного інструменту реалізації. При цьому інноваційна модель розвитку національної економіки передбачає перехід підприємств до інноваційного типу розвитку.

У свою чергу інноваційний розвиток підприємства являє собою перехід системи до якісно нового рівня функціонування, визначається групами чинників і є можливим при наявності певного рівня інноваційної спроможності, а також визначається рівнем розвитку інноваційного потенціалу підприємства.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Указ Президента України № 5/2015 «Про Стратегію сталого розвитку «Україна-2020» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.president.gov.ua/documents/18688.html>.
2. Національна парадигма сталого розвитку України / за заг. ред. академіка НАН України, д.т.н., проф., засл. діяча науки і техніки України Б.Є. Патона. – К. : Державна установа «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України», 2012. – 72 с.
3. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://rada.gov.ua/>.
4. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
5. Касс М.Е. Формирование стратегии инновационного развития предприятия на основе управления нематериальными активами : монография / М.Е. Касс. – Н. Новгород : ННГАСУ, 2011. – 159 с.
6. Князь О.В. Оцінювання та регулювання інноваційного розвитку машинобудівних підприємств : автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук. – Львів : Вид-во НУ «Львівська політехніка», 2008 р.
7. Козлова А.І. Інноваційна модель розвитку економіки України: міжнародні пріоритети / А.І. Козлова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/15046/1/19_125-129_Vis_725_Ekonomika.pdf.
8. Конспект лекцій з дисципліни «Управління інноваційним розвитком» / Укладачі: С.М. Ілляшенко, О.А. Біловодська. – Суми : Вид-во СумДУ, 2006. – 129 с.
9. Лабунська С.В. Проблеми оцінки інноваційної спроможності в системі економічної безпеки підприємства / Лабунська С.В. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/16281/1/128_Labunska_232_233_Modern_Problems.pdf.
10. Левченко Ю.Г. Сутність та складові інноваційного потенціалу підприємства / Левченко Ю.Г. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/4048/1/levchen_sutnist.pdf.
11. Смолінська Н.В. Методичні підходи до оцінювання рівня інноваційної спроможності підприємства / Смолінська Н.В. // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2011. – № 4. – Т. I. – С. 215-221.
12. Типы и факторы экономического роста [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://futureaccess.ru/Medaicenter/biznes-statii/constinnovgrow/>.
13. Устойчивое инновационное развитие [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://modern-econ.ru/makro/rost-razvitiie/tipy.html>.
14. Чинники інноваційного розвитку підприємства [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://leksii.net/2-62728.html>.

УДК 338.2424.2

Вікулова А.О.

*аспірант кафедри менеджменту інноваційної та інвестиційної діяльності
Київського національного університету імені Тараса Шевченка*

ИНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ ЯК ОБ'ЄКТ КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЇ

Стаття присвячена дослідженню концептуальних основ комерціалізації об'єктів права інтелектуальної власності (ОПІВ) як одного з головних системоутворюючих чинників економіки знань, що здатен перетворити результати інтелектуальної діяльності на прибуток та створити базис як для подальшого безперервного руху капіталу, так і розвитку науки і техніки загалом. У статті виявлено особливості об'єктів права інтелектуальної власності, запропоновано визначення «комерціалізації інтелектуальної власності», та виокремлено суб'єктів і об'єктів процесу комерціалізації. Розглянуто підходи до класифікації ОПІВ. Автором запропоновано шляхи пошуку джерел для комерціалізації ОПІВ, сформовано схему взаємодії суб'єктів ІВ в процесі комерціалізації, і визначено їх інтереси та ризики.

Ключові слова: інтелектуальна власність, об'єкти права інтелектуальної власності, комерціалізація.

Вікулова А.О. ИНТЕЛЕКТУАЛЬНАЯ СОБСТВЕННОСТЬ КАК ОБЪЕКТ КОММЕРЦИАЛИЗАЦИИ

Статья посвящена исследованию концептуальных основ коммерциализации объектов права интеллектуальной собственности (ОПИС) как одного из главных системообразующих факторов экономики знаний, который способен преобразовать результаты интеллектуальной деятельности на прибыль и создать базис как для дальнейшего непрерывного движения капитала, так и развития науки и техники в целом. В статье выявлены особенности объектов права интеллектуальной собственности, предложено определение «коммерциализации интеллектуальной собственности», и выделены субъекты и объекты процесса коммерциализации. Рассмотрены подходы к классификации ОПИС. Автором предложены пути поиска источников для коммерциализации ОПИС, сформирована схема взаимодействия субъектов ИС в процессе коммерциализации, и определены их интересы и риски.

Ключевые слова: интеллектуальная собственность, объекты права интеллектуальной собственности, коммерциализация.

Vikulova A.O. INTELLECTUAL PROPERTY AS AN OBJECT OF COMMERCIALIZATION

The paper deals with the conceptual bases commercialization of intellectual property rights (IPR) as one of the main factors backbone of the knowledge based economy that is able to convert the results of intellectual activity income and create a basis for further continuous movement of capital and the development of science and technology in general. The paper revealed features of intellectual property rights, proposed definition of «commercialization of intellectual property» and singled out the subjects and objects of commercialization process. The author presents classification approaches to the IPR and offers sourcing for commercialization of IPR. A. Vikulova formed a scheme of interaction of IP commercialization process and defines their interests and risks.

Keywords: intellectual property, intellectual property right, commercialization.